

Nastavno-naučnom veću Fakulteta političkih nauka

Jove Ilića 165, 11040 Beograd

Nastavno-naučno veće Fakulteta političkih nauka, na sednici održanoj 21.12.2017., razmatralo je i prihvatilo molbu Instituta za filozofiju i društvenu teoriju da pokrene postupak za izbor dr Adriane Zaharijević u zvanje viši naučni saradnik. Nastavno-naučno veće imenovalo je komisiju za pisanje izveštaja o kandidatu u sastavu:

1. Prof. dr Ilija Vujačić, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu (Predsednik Komisije);
2. Prof. dr Đorđe Pavićević, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu;
3. Prof. dr Daša Duhaček, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu;
4. Prof. dr Petar Bojanić, naučni savetnik Instituta za filozofiju i društvenu teoriju Univerziteta u Beogradu.

Na osnovu analize rada kandidatkinje u proteklom periodu, Komisija je zaključila da je kandidatkinja ispunila sve uslove propisane važećim Zakonom o naučnoistraživačkoj delatnosti i Pravilnikom o postupku i načinu vrednovanja, i kvantitativnom iskazivanju naučnoistraživačkih rezultata istraživača („Sl. glasnik RS“, br. 24/2016, 21/2017 i 38/2017) za izbor u zvanje *viši naučni saradnik* i podnosi sledeći izveštaj

IZVEŠTAJ ZA IZBOR ADRIANE ZAHARIJEVIĆ U ZVANJE VIŠI NAUČNI SARADNIK

I BIOGRAFIJA

Adriana Zaharijević je rođena u Beogradu, 20. septembra 1978. godine. Filozofski fakultet, osek za filozofiju, upisala je 1997, a diplomski rad „Prirodno stanje, ugovor i suveren u filozofiji Tomasa Hobsa“ odbranila je kod doc. dr Mladena Kozomare u martu 2004. Iste godine na Fakultetu političkih nauka upisala je specijalističke studije iz oblasti roda i kulture, koje je završila u januaru 2006. odbranivši tezu „Od prava čoveka ka ljudskim pravima. Čovek, nacija, čovečanstvo“. Magistarski rad pod nazivom „Istorija feminizma kao istorija sporova. Uslovi mogućnosti nastanka feminističkog pokreta u Engleskoj i SAD“, odbranila je u junu 2009. na Fakultetu političkih nauka. Na istom fakultetu je i doktorirala s tezom „Osvajanje prava glasa u Engleskoj“, koju brani u julu 2013. pred komisijom u sastavu: prof. dr Daša Duhaček, mentorka, dr Ana Stolić i prof. dr Ilija Vujačić.

Kandidatkinja je od 1. decembra 2013. godine zaposlena na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju Univerziteta u Beogradu, prvo u zvanju istraživača saradnika, a od decembra 2014. u zvanju naučnog saradnika. Od juna 2016. godine angažovana je kao docentkinja na doktorskim studijama Univerziteta u Novom Sadu (ACIMSI).

Pre dolaska na Institut za filozofiju i društvenu teoriju bila je zaposlena na Fakultetu političkih nauka u svojstvu saradnika u nastavi i istraživača saradnika na projektu „Rodna ravnopravnost i kultura građanskog statusa“ (47021). Paralelno je radila na projektu „The

Europeanisation of Citizenship in the Successor States of Former Yugoslavia“ (CITSEE) Pravnog fakulteta Univerziteta u Edinburgu (2012-2013). Od juna 2004. do januara 2011. godine radila je kao urednica na Trećem programu Radio Beograda.

Na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju angažovana je na projektu „Politike društvenog pamćenja i nacionalnog identiteta: regionalni i evropski kontekst“ (179049). Do sada je učestvovala na sedam nacionalnih i međunarodnih projekata. Koordinatorica je Grupe za studije angažovanosti od njenog osnivanja početkom 2014. godine. Organizovala je i realizovala različite javne akademske događaje u Srbiji, i intenzivno radi na uspostavljanju i održanju saradnje Instituta za filozofiju i društvenu teoriju s međunarodnim akademskim institucijama.

Adriana Zaharijević je zastupnica Instituta u Veću instituta Univerziteta u Beogradu, Veću grupacija društveno-humanističkih nauka i Zajednici instituta Srbije. Zamenica je predsednika Naučnog veća Instituta za filozofiju i društvenu teoriju.

Predavačko iskustvo stekla je na Univerzitetu u Beogradu i Novom Sadu. Održala je više predavanja po pozivu u zemlji i inostranstvu, i učestvovala na brojnim nacionalnim i međunarodnim konferencijama, seminarima i letnjim školama.

Članica je Udruženja književnih prevodilaca Srbije od 2003. godine. Prevela je sa engleskog na srpski jezik, samostalno ili u koprevodilaštvu, osam knjiga i veliki broj tekstova iz oblasti humanističkih i društvenih nauka.

Adriana Zaharijević piše na srpskom i engleskom jeziku, a radovi su joj objavljeni i na nemačkom, turskom, albanskom i ukrajinskom jeziku. Do sada je objavila preko 60 članaka u časopisima i zbornicima, učestvovala je u priređivanju 11 zbornika, i napisala dve monografije (*Postajanje ženom* 2010; *Ko je pojedinac?* 2014). Povremeno piše tekstove za opštu javnost.

II BIBLIOGRAFIJA

Spisak radova do podnošenja zahteva za izbor u zvanje naučnog saradnika (2003-2012)

Disertacije

Magistarski rad: *Istorija feminizma kao istorija sporova: uslovi mogućnosti nastanka feminističkog pokreta u Engleskoj i Sjedinjenim Američkim Državama*, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu, 2009. (Mentor: Prof. dr Daša Duhaček)

Doktorska disertacija: *Osvajanje prava glasa u Engleskoj. Postajanje građaninom u sistemu privatnog i javnog*, Fakultet političkih nauka Univerzitet u Beogradu, jul 2013. (Mentor: Prof. dr Daša Duhaček)

Knjige i monografije

(2010) *Postajanje ženom*, Rekonstrukcija Ženski fond, Beograd (221). ISBN 978-86-910101-1-9

(2010) (s Baćević J. et al.) *Analiza rodne dimenzije u visokoškolskom obrazovnom materijalu*, Beograd: Program Ujedinjenih nacija za razvoj, Sektor za inkluzivni razvoj (71). ISBN 978-86-7728-142-7

Radovi u časopisima međunarodnog značaja

(2003) Koliko razuma ima kod Dekarta?, *Filozofska istraživanja*, 89, god. 23, sv. 2: 379-406. ISSN 0351-4706

(2005) Deregulacija temelja, *Filozofska istraživanja* 99, 25, sv. 4: 815-827. ISSN 0351-4706

(2011) Da li je guvernanta bila žena? O identitetu žene, *Filozofska istraživanja*, 124, god. 31, sv. 4: 805-813. ISSN 1848-2309

Radovi u časopisima nacionalnog značaja

(2003) Kriptonim: karneval. Pokušaj određenja dekonstrukcije. *Sveske: časopis za književnost, umetnost i kulturu*, God. 14, No. 68: 117-126. COBISS.SR-ID 192762887, ISSN 1451-9976

(2005) (sa Šarčević P.) Uvod: pojmovnik postkolonijalne teorije, *Teme*, 4: 481-490. ISSN 0353-7919

(2006) Bliski koji ne moraju biti i bližnji, *Balkanis, revija za politiko, kulturo in umetnost*, VI, 17/18, zima: 41-45. ISSN 1580-7509

(2006) Konstruisanje države u Hobsovoj filozofiji politike, *Treći program I-II*, no. 129-130: 291-336. ISSN 0564-7010.

(2008) Gde je politika u politici identiteta?, *Profemina*, 51-52: 199-207. ISSN 0354-5954

(2008) Od prava čoveka ka ljudskim pravima, *Filozofija i društvo*, 1 (35): 111-151. ISSN 0353-5738

(2009) Velika prljavština, *Godišnjak fakulteta političkih nauka*, god. 3, br. 3: 727-730. ISSN 1820-6700

(2009) Leksikon queer teorije, *Teme*, januar-mart, br. 1, 2009: 141-189. ISSN 0353-7919

(2011) Feminizam: Heterotopije, *Treća*, Vol. XIII, br.1, 2011: 29-36. ISSN 1331-7237

(2011) Identitet i granica, *Godišnjak fakulteta političkih nauka*, god. 5, br. 5, 2011: 547-550. ISSN 1820-6700

Radovi u tematskim zbornicima

(2005) Evropa: „mi“ i Drugi. U: Petar Bojanić (ur.), *Glas i pismo – Jacques Derrida u odjecima*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd, 199-205. ISBN 86-82417-11-1

(2006) The Question of Life: Human Rights vs. Rights of Man. U: J. Blagojević, K. Kolozova and S. Slapšak (eds.), *Gender and Identity: Theories from and/or on Southeastern Europe*, ATHENA, Belgrade and Skopje, 203-216. ISBN 86-86513-00-x

(2007) Kratka istorija sporova: šta je feminizam?. U: A. Čakardić, A. Jelušić, D. Majić i T. Ratković (ur.), *Kategorički feminizam. Nužnost feminističke teorije i prakse*, Centar za ženske studije, Zagreb. ISBN 978-953-6955-13-8

(2007) Feminism and Pacifism in Serbia: The Question of Responsibility, *Women for Peace, Women in Black*, Belgrade, 224-241. ISBN 978-86-85451-15-7

(2008) Sorumlu Yurttaşlar Olarak Kadınlar, *Türkiye'de Kürtler*, Heinrich Böll Stiftung Derneği, Instabul: 121-126. ISBN 978-975-00954-7-4

(2009) *Women's Liberation*, četrdeset godina kasnije. U: Đorđe Tomić i Petar Atanacković(ur.), *Društvo u pokretu: novi društveni pokreti u Jugoslaviji od 1968. do danas*, Cenzura, Novi Sad, 2009, 141-157. ISBN 978-86-86559-07-4

(2011) Radikalni feminizam. U: Ivana Milojević and Slobodanka Markov (ur.), *Uvod u rodne teorije*, Univerzitet u Novom Sadu and Mediterran Publishing: 139-152. ISBN 978-86-86689-64-1

(2011) Terminologija. U: Ivana Pražić i Dušan Maljković (ur.), *U susret nehomofobiji: akciono istraživanje iz queer perspektive s grupom srednjoškolaca i srednjoškolki*, Gayten LGBT, Centar za promociju prava seksualnih manjina, Beograd: 197-202. ISBN 978-86-909005-2-7 (broš.)

(2012) Sloboda bez temelja: Mišel Fuko sa Džudit Batler. U: Kristina Bojanović (ur.), *Sloboda, identitet, nasilje*, Matica srpska, Nikšić, 2012: 11-21. ISBN 978-9940-580-20-9

- (2012) Hobs o prirodnom stanju i veštačkom čoveku. U: Vladimir Milisavljević i Ivan Mladenović, *Tomas Hobs. Utemeljenje moderne filozofije politike*, IFDT i Albatros Plus, Beograd: 29-74. ISBN 978-86-6081-100-6
- (2012) Izaći iz kože: o mišljenju i politikama materinstva. U: Ana Vilenica (ur.), *Postajanje majkom*, RLS, Belgrade, 259-274. ISBN 978-86-89357-00-4
- (2012) Postajanje feministkinjom. U: *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo, 2012, 23-35. ISBN 978-9958-577-03-1
- (2012) (s Lončarević K.) Žene kroz istoriju, feminizam kroz istoriju: hronologija. U: *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo, 523-553. ISBN 978-9958-577-03-1
- (2012) (s Duhaček D., Ivanović Z.) Feministička kritička misao Žarane Papić. U: *Žarana Papić. Tekstovi 1977-2002*, Centar za studije roda, Rekonstrukcija ženski fond i Žene u crnom, Beograd, 9-28. ISBN 978-86-84031-54-1 (broš.)

Uređivanje zbornika

- (2004) (s Zajović S.) *Drugačija moć je moguća*, Žene u crnom, Beograd, 2004 (77). ISBN 86-902767-8-5
- (2005) (s Zajović S. i Belenzada T.) *Suočavanje s prošlošću – feministički pristup*, Žene u crnom, Beograd (230). ISBN 86-85451-02-7
- (2007) *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Centar za ženske studije, Žene u crnom, Rekonstrukcija Ženski fond, Beograd, 2007 (433). ISBN 978-86-85451-23-2
- (2008) reprint *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Centar za ženske studije, Žene u crnom, Rekonstrukcija Ženski fond i Građanske inicijative, Beograd (433)
- (2008) prerađeno i dopunjeno drugo izdanje, *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Heinrich Boell Stiftung, Beograd (448)
- (2012) treće, dopunjeno izdanje, *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo (563)
- (2011) (s Lončarević K.) *Osmi mart: istorija jednog „praznika“*, Žindok, Beograd, (36). ISBN 978-86-88753-00-5
- (2012) (s Duhaček D., Ivanović Z.) *Žarana Papić. Tekstovi 1977-2002*, Centar za studije roda, Rekonstrukcija ženski fond i Žene u crnom, Beograd, 2012 (419). ISBN 978-86-84031-54-1 (broš.)

Učešće sa referatima na skupovima i konferencijama

- Jun 2009, Novi Sad, Srbija, 1968 and the New Social Movements in Yugoslavia. Prezentacija: „Women's Liberation, četrdeset godina kasnije“.
- April 2010, Centar za ženske studije, Zagreb, Feminism after Utopia. Prezentacija: „Feminizmi: Heterotopije“.
- Septembar 2010, Cres, 19. Dani Frane Petrića: Pitanja Identita. Prezentacija: „Da li je guvernanta bila žena? O identitetu žene“.
- Oktobar 2011, Centar za ženske studije, Zagreb, REDacting: TransYugoslav Feminisms – Women's Heritage Revisited. Prezentacija: „Post-Yugoslav Paradigm“.
- Women at heart: the constitution of gender in Victorian political discourse. U: The politics of location revisited: gender@2012: 8th European feminist research conference: May 17-20, 2012, Budapest, Hungary / Department of gender studies, Central European University and AtGender, The European association for gender research, education and documentation (81-82). ISBN 978-963-88981-1-1

Spisak bibliografskih jedinica od podnošenja zahteva za izbor u zvanje naučnog saradnika

Kategorija M 10: Monografije, monografske studije, tematski zbornici, leksikografske i kartografske publikacije međunarodnog značaja

–(2013) Being an Activist: Feminist citizenship through transformations of Yugoslav and post-Yugoslav citizenship regimes. CITSEE Working Paper Series 2013/28. Scotland: Edinburgh, ISSN 2046-4096, str. 1–30.

M 14 = 5

–(2016) What is political in post-Yugoslav feminist activism?. U: C. Baker (ed.), *Gender in 20th-Century Eastern Europe and the Soviet Union*, London: Palgrave Macmillan, ISBN 9781137528025, str. 201–213.

M14 = 5

–(2017) The Strange Case of Yugoslav Feminism: Feminism and Socialism in ‘the East’. U: Jelača D., M. Kolanović and D. Lugarić (eds.) *The Cultural Life of Capitalism in Yugoslavia: (Post)Socialism and Its Other*, London and New York: Palgrave MacMillan. ISBN 978-3-319-47481-6, str. 263–283.

M14 = 5

–(2017) Subotić, G. and A. Zaharijević. Women between war Scylla and nationalist Charybdis: Legal interpretations of sexual violence in countries of former Yugoslavia. U: J. Lahai and K. Moyo (eds.) *Gender in Human Rights and Transitional Justice*, London and New York: Palgrave MacMillan, ISBN 978-3-319-54201-0, str. 239–264.

M14 = 5

Kategorija M 20: Radovi objavljeni u naučnim časopisima međunarodnog značaja; naučna kritika; uređivanje časopisa

–(2014) Šta radi reforma? O pretvaranju tamnice u zatvor. *Filozofija i društvo* 25 (3): 247–266. DOI: 10.2298/FID1403247Z, ISSN 0353-5738.

M24 = 4

–(2015) Dissidents, disloyal citizens and partisans of emancipation: Feminist citizenship in Yugoslavia and post-Yugoslav spaces. *Women’s Studies International Forum* 49: 93–100. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2014.07.002>, ISSN 02775395.

M23 = 4

–(2015) Bonfiglioli C., Kahlina K. and Zaharijević A. Transformation of gender, sexuality and citizenship in South East Europe. *Women’s Studies International Forum* 49: 43–47. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2014.07.009>, ISSN 02775395.

M23 = 4

–(2015) Fusnota u globalnoj istoriji: kako se može čitati istorija jugoslovenskog feminizma?. *Sociologija* 57 (1): 72–89. doi:10.2298/SOC1501072Z, ISSN 0038-0318

M24 = 4

–(2016) Pawning and Challenging in Concert: Engagement as a Field of Studies. *Filozofija i društvo*, 27(2): 311–321. <https://doi.org/10.2298/FID1602311Z>, ISSN 0353-5738

M24 = 4

–(2016) Rallying against life as unlivable as a feminist issue: Seminar on Judith Butler's *Notes Toward a Performative Theory of Assembly*. *Filozofija i društvo* 27(1): 82–83. ISSN 0353-5738

M27 = 0.5

–(2017) Zaharijević A. and Sanja Milutinović Bojanić. The Trajectories of the Concept of Life in Judith Butler's Thought. *Isegoria*, No. 56, enero-junio: 169–185.

DOI: <http://dx.doi.org/10.3989/isegoria.2017.056.08>, ISSN 1130-2097

M23 = 4

–(2017) (Zaharijević A. i Predrag Krstić) Filozofska fantastika: mišljenje utopijskih prostora i prostor za utopijsko mišljenje, *Etnoantropološki problemi*, 12(2): 641–663.

DOI 10.21301/EAP.V12I2.14, ISSN 0353-1589

M24 = 4

–(2017) Mi izbeglice: život koji se ne može živeti. *Glasnik Etnografskog instituta SANU* 64(4): 513–526. DOI: <https://doi.org/10.2298/GEI1703513Z>, ISSN 0350-0861

M24 = 4

Kategorija M 30: Zbornici međunarodnih naučnih skupova

–(2014) Engaging Foucault in Contemporary Academia. U: *Engaging Foucault*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN 978-86-82417-80-4, str. 96-97.

M34 = 0.5

–(2015) Adriana Zaharijević, Jelena Vasiljević and Gazela Pudar Draško (eds.), *How to Act together: From Collective Engagement to Protest*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN: 978-86-82417-94-1

M36 = 1.5

–(2015) Rallying against life as unlivable as a feminist issue. U: Zaharijević A., J. Vasiljević and G. Pudar Draško (eds.), *How to Act together: From Collective Engagement to Protest*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN: 978-86-82417-94-1, str. 70.

M34 = 0.5

–(2015) Individual as a non-neutral, non-universal state of the affairs. U: Losoncz, M., Ivković, M., Matković, A (eds). *Liberalisms and Anti-liberalisms - Challenges and Alternatives - International Conference*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju. ISBN 978-86-82417-92-7, str. 10.

M34 = 0.5

–(2016) *Engaging Foucault, Vol. 1.*, Adriana Zaharijević, Igor Cvejić i Mark Lošonc (prir.), Belgrade: Institute for Philosophy and Social Theory, ISBN 978-86-82417-89-7. (281).

M36 = 1,5

–(2016) Sisterhood in Dispossession: the Case of Serbia and Kosovo. U: Petrović Trifunović T., G. Pudar Draško, A. Pavlović (eds.), *Politics of Enmity – Can Nation ever Be Emancipatory? – International Conference*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju. ISBN 978-86-82417-99-6, str. 30.

M34 = 0.5

–(2017) Life that Matters: When is Life Livable? U: *Critical Theory in the Humanities: Resonances of the Work of Judith Butler*, Vrije Universiteit Amsterdam, str. 39.

M34 = 0.5

–(2017) Rađanje reforme i transformacija političkog. U: *Reformacije i revolucije*, Hrvatsko filozofsko društvo, ISBN 978-953-164-195-1, str. 66.

M34 = 0.5

Kategorija M 40: Monografije nacionalnog značaja

–(2014) *Ko je pojedinac? Genealoško propitivanje ideje građanina*. Loznica: Karpos. ISBN 978-86-85941-96-2 (335).

M42 = 7

–(2014) Unutrašnje granice građanstva: obrazovanje u Engleskoj XIX veka. U: D. Duhaček, K. Lončarević, D. Popović (prir.) *Obrazovanje, rod, građanski status*, Beograd: Fakultet političkih nauka, Centar za studije roda i politike, ISBN 978-86-84031-71-8, str. 71–87.

M44 = 3

–(2015) Zajednica rasposedovanih: Ženska mirovna koalicija. U: Pavlović A., A. Zaharijević, G. Pudar Draško, R. Halili (prir.), *Figura neprijatelja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Beton, ISBN 978-86-82417-86-6, str. 449–464.

M44 = 3

–(2015) Pavlović Aleksandar, Adriana Zaharijević, Gazela Pudar Draško, Rigels Halili (prir.). *Figura neprijatelja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Beton. (465), ISBN 978-86-82417-86-6.

M49 = 1

–(2015) Biti svojina, biti privatnost: brak i građanstvo. U: Anita Dremel at al. (prir.), *Uzduž i poprijeko. Brak, zakon i intimno građanstvo u povijesnoj i suvremenoj perspektivi*, Zagreb: Centar za ženske studije, ISBN 78-953-6955-53-4 str. 15–23.

M45 = 1.5

–(2016) Feminizam. Prava, potencijali i dostojanstvo. U: D. Banović i B. Spaić (prir.), *Savremena debata u društvenoj teoriji i filozofiji*, Sarajevo: Šahinspahić, ISBN 978-9958-41-660-6, str. 311–334.

M45 = 1.5

–(2017) (preštampano) Feminizam – prava, potencijali i dostojanstvo. U: Dragica Vujadinović i Vojislav Stanimirović (prir.), *Studije roda*, Beograd: Pravni fakultet, ISBN 978-86-7630-702-9, str. 235–254.

–(2017) Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (prir.), *Angažman: uvod u studije angažovanosti*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN 978-86-80484-06-8 (300).

M49 = 1

–(2017) Angažman: misliti i delovati zajedno. U: Zaharijević A. i J. Vasiljević (prir.), *Angažman: uvod u studije angažovanosti*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN 978-86-80484-06-8, str. 17–33.

M – 45 = 1.5

–(2017) Adriana Zaharijević i Predrag Krstić (prir.), *Šta je kritika? Mišel Fuko/Džudit Batler*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju. ISBN 978-86-80484-07-5 (IFDT) (112).

M 49 = 1

–(2017) (Adriana Zaharijević i Predrag Krstić). U čemu je vrlina kritike?. U: A. Zaharijević i P. Krstić (prir.), *Šta je kritika? Mišel Fuko/Džudit Batler*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju. ISBN 978-86-80484-07-5 (IFDT), str. 9–30.

M 45 = 1,5

–(2017) Westlich oder östlich? Die Stellung des Feminismus im Sozialismus. U: Rudolf Gräf und Veronika Zwing (hrsg.), *Österreichisch-Siebenbürgische Kulturbeiträge*, Band 8: *Imagination und Wirkungsmacht. Frauen · Männer · Westen · Osten*. Veronika Zwing (Hg). Cluj-Napoca: Presa Universitara Clujeana. ISBN 978-606-37-0292-1, str. 133-150.

M 44 = 3

Kategorija M 50: Radovi u časopisima nacionalnog značaja

–(2013) How to know a citizen when you see one? The sex of a citizen. *Identities* 10 (1–2): 71–82, ISSN 1857- 8616

M53 = 1

–(2014) After Whom the Deluge: Thinking about the Urgency of Thought. *Belgrade Journal for Media and Communications* 6, 57–71. DOI 351.759.6:504.4, ISSN 2334-6132.

M53 = 1

–(2015) *Those were the days, my friend*: o počecima i krajevima u feminizmu. *Treća XVII*, 1-2: 11–20. ISSN 1331-7237.

M53 = 1

–(2018) Justice comes after the war? War related sexual violence and legal nationalism in four countries of former Yugoslavia. *Критика феміністична: СхідноЄвропейський журнал феміністських та квір-студій* 1, 95-102.

M53 = 1

POKAZATELJI USPEHA U NAUČNOM RADU

a) Uvodna predavanja na naučnim konferencijama

- Decembar 2016, „We Refugees, yet again: pushing the limits of the possible“, *Aktionstage: Refugees-Migration-Democracy*, Akademie der Bildenden Künste, ÖBB Unternehmenszentrale.

b) Predavanja po pozivu

- Decembar 2017, „Političko bez individue?“, Univerzitet u Banjaluci.
- Decembar 2016, „Zašto je angažman uvek politički?“, Univerzitet u Sarajevu.
- Oktobar 2016, „Angažman – misliti i delovati zajedno“, Univerzitet u Banjaluci.
- Maj 2015, „Queering pola i roda u *Nevolji s rodom* Judith Butler“, Odsjek za kulturalne studije Sveučilišta u Rijeci
- Maj 2015, „Ko je pojedinac? Genealoško propitivanje ideje građanina“, doktorski kurs „Rod i politika“, Univerzitet u Novom Sadu
- Januar 2014, „Da li pol ima istoriju?“, Univerzitet u Novom Sadu.

c) Učešće na međunarodnim konferencijama, seminarima i radionicama

- Novembar 2017, *Engaging Vulnerability and Exclusion. Rethining the Subject in the XXIst Century*, First Spanish-Serbian Workshop on Philosophy and Social Theory, Univerzitet Komplutense, Madrid (Španija). Izlaganje: „Against the Individual. Who qualifies as 'One'?“
- Oktobar 2017, *Cultures in Translation. A Paradigm for Europe*, IFDT (Srbija). Izlaganje: „Prevođenje filozofije. Slučaj pojma *agency*“.
- April, 2017, *Critical theory in the humanities: Resonances of the Work of Judith Butler*, Vrije Universiteit Amsterdam (Holandija). Izlaganje: „Life that Matters: When is Life Livable?“
- Mart, 2017, *VI International Gender Workshop*, Lviv (Ukrajina). Izlaganje: „Women between war Scylla and nationalist Charybdis: legal interpretations of sexual violence in the West Balkans“.
- Decembar, 2016, *Step Forward: Engaging Together for Scientific Excellency and Social Change in the Region*, Fakultet političkih nauka, Sarajevo (Bosna i Hercegovina). „How to get engaged? Presentation of the Group for Social Engagement Studies“.
- Novembar, 2016, *Intellectual Engagement and Political Mobilization/Engagement intellectuel et mobilisation politique*, CNRS-Paris 8 (Francuska). Izlaganje: „Frameworks of Social Engagement: Presentation of the Group for Social Engagement Studies“.

- Septembar, 2016, *Politics of Enmity: Can Nation Ever be Emancipatory?*, IFDT (Srbija). Izlaganje: „Sisterhood in Dispossession: the case of Serbia and Kosovo“.
- Maj, 2016, *Playing by the Rules. Institutions in Action: The Nature and the Role of Institutions in the Real World*, Sveučilište u Rijeci (Hrvatska). Izlaganje: „Thinking Engagement Groupwise“.
- Mart, 2016, *Figuring out the Enemy: Project presentation*, UCL SSEES (Velika Britanija).
- Novembar, 2015, *How to Act Together? from Collective Engagement to Protest*, Seminar o knjizi Džudit Batler *Notes toward a performative theory of assembly*, IFDT (Srbija). Izlaganje: „Rallying against life as unlivable as a feminist issue“.
- Septembar, 2015, *Liberalisms and Antiliberalisms – Challenges and Alternatives*, IFDT (Srbija). Izlaganje: „Individual as a Non-Neutral, Non-Universal State of the Affairs“.
- Jun, 2015, *Teorija i fantastika: Fakti i fikcije*, IFDT (Srbija). Izlaganje: „Zašto zamiljamo druge svetove? Utopije i heterotopije“.
- Maj, 2015, Workshop „*Research project: Figuring Out the Enemy: Re-Imagining Serbian-Albanian Relations*“, Univerzitet u Gracu, Centre for Southeast European Studies (Austrija). Izlaganje: „Dispossessed Community“.
- Septembar, 2014, *Varieties of Citizenship in South East Europe*, University of Edinburgh (Škotska). Izlaganje: „When State of Emergency Becomes State of Exception: Citizenship during Floods“.
- Novembar, 2014, *Intimno građanstvo: obitelj, brak, spolnost i zakon u povijesnoj i suvremenoj perspektivi*, Centar za ženske studije i Odsjek za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Hrvatska). Izlaganje: „Biti privatnost, biti svojina“.
- Jun, 2014, *Čemu još obrazovanje?/Why Still Education?*, IFDT, Kovačica (Srbija). Izlaganje: „Class Mould of Citizenship by Unequal Education“.
- Maj, 2014, *Urgency of Thought*, Faculty for Media and Communication, Univerzitet Singidunum (Srbija). Izlaganje: „After Whom the Deluge“.
- Oktobar, 2013, *150 godina višeg obrazovanja za žene u Srbiji: pretpostavke i budućnost obrazovanja na Balkanu*, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu (Srbija). Izlaganje: „Školovanje građanki i građana“.
- Jun, 2013, 20th International Conference of Europeanists: *Crisis and Contingency: States of (In)stability*, University of Amsterdam (Holandija). Izlaganje: „Transformations of gender regimes through transformation of citizenship regimes“.
- Jun 2013, *CITSEE. Symposium: Varieties of Citizenship in South East Europe*, University of Edinburgh (Škotska). Izlaganje: „As Women We Have No Country: Feminist Citizenship through Transformations of Citizenship Regimes in Former Yugoslavia“.
- April 2013, 18th Annual ASN World Convention, Columbia University (SAD). Izlaganje: „As Women We Have No Country: Feminist Citizenship through Transformations of Citizenship Regimes in Former Yugoslavia“.

d) Članstvo u odborima međunarodnih naučnih konferencija

Jun 2014, *Čemu još obrazovanje?/Why Still Education?*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu

Novembar 2015, *How to Act Together? from Collective Engagement to Protest*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu

Septembar 2016, *The Politics of Enmity: Can Nation ever be Emancipatory?*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu

Septembar 2016, *Rethinking Politics of Diversity*, CAS SEE, Sveučilište u Rijeci

Jun 2018, *Critique of Violence Now: From Thinking to Acting against Violence*, Sveučilište u Rijeci, Univerzitet u Berkliju i Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu

e) Članstvo u uređivačkim odborima časopisa

Genero: časopis za feminističku teoriju i studije kulture

Критика феміністична: СхідноЄвропейський журнал феміністських та квір-студій

f) Uređivanje monografija

–(2017) Adriana Zaharijević i Predrag Krstić (ur.) *Šta je kritika? Mišel Fuko/Džudit Batler*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

–(2017) Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (ur.) *Angažman: uvod u studije angažovanosti*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

–(2016) Halili R., A. Hysa, A. Pavloviq, dhe A. Zaharijeviq (redaktorët) *Figura e armikut – rimendimi i marrëdhënieve serbo-shqiptare*, Prishtinë: Qendra Multimedia.

–(2015) Pavlović A., Zaharijević A., Pudar Draško G., Halili R. (ur.) *Figura neprijatelja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Beton.

–(2015) Zaharijević A., Cvejić I., Losoncz M. (eds.) *Engaging Foucault*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

g) Recenzije naučnih radova

Kandidatkinja aktivno recenzira radove u domaćima časopisima (posebno *Filozofija i društvo* i *Genero*), ali i iz drugih zemalja iz oblasti društvene teorije i studija roda. Navedeni su časopisi za koje je od 2013. pisala naučne recenzije, kao i knjige u kojima je jedan od recenzenata, te naučni projekti poslani na slepu recenziju.

- Recenziranje naučnih radova u časopisima

Belgrade Journal of Media and Communication (SR), *Godišnjak Etnografskog instituta SANU* (SR), *Filozofija i društvo* (SR), *Filozofska istraživanja* (HR), *Genero* (SR), *Nationalities Papers* (US), *Review of Social Studies* (UK), *Tabula* (HR), *Teme* (SR), *Treća* (HR), *Критика феміністична* (UA)

- Rezenziranje naučnih monografija

Ruralnost i rod, Sanja Milutinović Bojanić i Jelena Čeriman; *Nesvodivost sposobnosti osećanja*, Igor Cvejić; *O čemu govorimo kada govorimo o intelektualcu?*, Gazela Pudar Draško; *O prosvetivanju naroda*, Olga Nikolić, Igor Cvejić i Predrag Krstić; *Kritička teorija Aksela Honeta. Ka prevazilaženju metafizike*, Marjan Ivković; *Anatomija robe*, Vladimir Gvozden i Alpar Lošonc; *O čemu govorimo kada govorimo o prosvetiteljstvu?*, Predrag Krstić; *Bruno Latur*, Ana Petrov; *Stranac u humanističkom nasleđu*, Dušan Ristić i Dušan Marinković; *Da li je (obrazovni) menadžment muški posao?*, Sofija Vrcelj.

- **Recenziranje naučnih projekata**

FNSNF – Fond National Suisse: „An Alternative Travel Guide: Tracing the Journey of Western Feminist Ideas to Russia and Serbia“, Doc.Mobility, April 2017

CAS – Center for Advanced Studies, Sveučilište u Rijeci, Fellowship applications, Januar 2017

CAS – Center for Advanced Studies, Sveučilište u Rijeci, Fellowship applications, Januar 2018

ANGAŽOVANOST U RAZVOJU USLOVA ZA NAUČNI RAD, OBRAZOVANJE I FORMIRANJE NAUČNIH KADROVA

h) Doprinos razvoju nauke u zemlji

Kandidatkinja je učestvovala u brojnim komisijama za izbore u istraživačka i naučna zvanja. Izdvajamo izbore u naučna zvanja u kojima je Adriana Zaharijević bila predsednica komisije: izbor dr Marjana Ivkovića, dr Igora Krtolice, dr Jelene Vasiljević i dr Srđana Prodanovića u zvanje naučnog saradnika.

i) Mentorstvo i komisije

Mentorstvo pri izradi doktorske disertacije studentkinji Kristini Jorgić (2001/2016), na doktorskim akademskim studijama Univerziteta u Novom Sadu.

Predsednica komisije na odbrani master teze studentkinje Aleksandre Aleksić (mentor prof. dr Aleksandar Fatić), Fakultet za medije i komunikacije, 31. maj 2016.

External supervisor (spoljna supervizija) studentkinji Gordani Subotić, doktorantkinji Univerziteta u Melburnu, Australija.

External supervisor (spoljna supervizija) studentkinji Leandri Bias, doktorantkinji Univerziteta u Kembridžu, Velika Britanija.

j) Pedagoški rad

Docentkinja na obaveznom predmetu *Savremene teorije roda* (I godina) na doktorskim akademskim studijama Univerziteta u Novom Sadu.

Gostujuća predavanja na diplomskom master programu studija roda Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu.

Gostujuća predavanja na dodiplomskom kursu studija Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Dugogodišnja predavačica u IS Petnica, Beogradskoj otvorenoj školi, beogradskom i zagrebačkom Centru za ženske studije.

k) Međunarodna saradnja

Kandidatkinja je zadužena za razvoj međunarodne saradnje Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, što se posebno ispoljava u sledećim aktivnostima:

- Organizacija godišnjeg seminara Instituta za filozofiju i društvenu teoriju *Violence and Critique (Nasilje i kritika)*, na kojem učestvuju predavači iz Italije, Slovenije, Brazila, Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije i Nemačke (2017-2018).
- Učešće Instituta za filozofiju i društvenu teoriju u okviru Međunarodnog konzorcijuma programa iz oblasti kritičke teorije (International Consortium of critical theory programs) od njegovog osnivanja.
- Organizacija i rukovođenje prvom špansko-srpskom saradnjom u oblasti filozofije i društvene teorije.

l) Organizacija naučnih skupova

Decembar 2014, *Engaging Foucault*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Jun 2015, *Beyond Capitalism*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Novembar 2015, *How to Act Together? from Collective Engagement to Protest*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Maj 2016, *Social Justice. New Perspectives, New Horizons*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Septembar 2016, *The Politics of Enmity: Can Nation ever be Emancipatory?*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju

ORGANIZACIJA NAUČNOG RADA

m) Rukovođenje projektima

(2014-2016) Koordinatorica međunarodnog projekta „Figuring Out the Enemy: Re-imagining Serbian-Albanian Relations“, koji je podržavao Regional Research Promotion Programme Western Balkans (RRPP).

n) Rukovođenje naučnom grupacijom unutar naučne institucije

Koordinatorica Grupe za studije angažovanosti, jedinice pri Institutu za filozofiju i društvenu teoriju, od osnivanja 2014. godine.

o) Aktivnosti u komisijama i telima ministarstva nadležnog za poslove nauke i drugim telima vezanih za naučnu delatnost

Zastupnica je Instituta za filozofiju i društvenu teoriju u

- Veću instituta Univerziteta u Beogradu,
- Veću grupacija društveno-humanističkih nauka ispred Veća instituta UB,

- Zajednici instituta Srbije.

Zamenica je predsednika Naučnog veća Instituta za filozofiju i društvenu teoriju.

IV KVALITET NAUČNIH REZULTATA

Citiranost radova od podnošenja zahteva za izbor u zvanje naučnog saradnika

Prema bazi WOS, u domaćim naučnim časopisima (SCI) i prema pretraživačima CEEOL i Google Scholar, radovi kandidatkinje navođeni su u sledećim tekstovima:

Rad: Deregulacija temelja, *Filozofska istraživanja* 99, 25, sv. 4, 2005: 815-827.

1. Citiran u: Ksenija Klasnić, **Konstrukcija i evaluacija skala namijenjenih mjerenju prepoznavanja i iskustava ekonomskog nasilja nad ženama u intimnim vezama**. Doktorska disertacija. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, 2014.
2. Citiran u: Dragana Zaharijevski, Danijela Gavrilović, **Female monasticism in the soc – the example of the Lipovac monastery**, *Facta Universitatis* Vol. 15, No 3, 2016.

Rad: Deregulacija temelja, u *Filozofija i rod*, ur. Bosanac, Gordana, Hrvoje Jurić i Jasenka Kodrnja, Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo.

3. Citiran u: Ždralović, Amila i Mirela Rožajac-Zulčić, **Ženska mirovna politika i ženski mirovni aktivizam**, *Zbornik radova Ženske političke akademije*, ur. Dragana Dardić, Banja Luka: Helsinški parlament građana, 2013: 263-294.

Rad: Feminism and Pacifism in Serbia: The Question of Responsibility, *Women for Peace, Women in Black*, Belgrade, 2007, 224-241.

4. Citiran u: Ana Miškovska Kajevska, **Taking a Stand in Times of Violent Societal Changes**, PhD dissertation, University of Amsterdam, 2014.
5. Citiran u: Tatjana Rosić. **Feministički esej u srpskoj književnosti i raspad Jugoslavije**. *Књижевна историја* 157, 2015: 233-254.
6. Citiran u: Ana Miškovska Kajevska, **Feminist Activism at War**, New York: Routledge, 2017.

Rad: *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Centar za ženske studije, Žene u crnom, Rekonstrukcija Ženski fond, Beograd, 2007.

7. Citiran u: Antonijević, Zorana, **Strategije kiberfeminizma - feminizam na društvenim mrežama u Srbiji**, *Genero*, br. 17, 2013.
8. Citiran u: Ankica Dragin, **Životna priča kao metod beleženja rodnih aspekata istorije žena: Mađarica sa Telepa**, Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova, 2015.

Rad: *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Heinrich Boell Stiftung, Beograd, 2008.

9. Citiran u: Antonijević, Zorana, **Strategije kiberfeminizma: feminizam po društvenim mrežama u Srbiji**, *Genero* 17, 2013: 183-208.
10. Citiran u: Čaušević, **Jasmina, Buđenje političke svijesti kod žena**, *Zbornik radova Ženske političke akademije*, ur. Dragana Dardić, Banja Luka: Helsinški parlament građana, 2013: 45-72.

11. Citiran u: Zilka Spahić Šiljak, *Sjaj ljudskosti. Životne priče mirotvorki u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: TPO, 2013.
12. Citiran u: Melinda Botalić, **Slika žene u zbirci pripovjedaka Erendiz Atasü Postoje i žene**. *Pismo - Časopis za jezik i književnost* 12, 2014: 204-222.
13. Citiran u: Nataša Delač, **Ženska drama i (muško) društvo. Status žene u društvu i umetnosti na primeru drama Milene Marković, Maje Pelević i Milene Bogavac**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Fakultet dramskih umetnosti, 2016.
14. Citiran u: Damirka Mihaljević, **Feminizam – što je ostvario?**, *Mostariensia*, 20(1-2), 2016, 149-169.
15. Citiran u: Marija Vujović, **Komparativna analiza reklamne fotografije i reprezentacije roda u socijalističkoj i tranzicijskoj Srbiji**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Interdisciplinarne studije, 2016.
16. Citiran u: Žana Damjanović, **Književno-kulturološki koncept lika žene u postkolonijalnoj književnosti**. Doktorska disertacija. Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 2016.
17. Citiran u: Ivan Ejub Kostić, **Islam i feminizam u postkolonijalnom dobu**, *Kom* V(3), 2016, 95-119.

Rad: Kratka istorija sporova: šta je feminizam?. U: Adriana Zaharijević (ur.), *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, Heinrich Boell Stiftung, Beograd, 2008, 384-415.

18. Citiran u: Sofija Vrcelj, **Je li (obrazovni) menadžment muški posao?**, Rijeka: Hrvatsko futurološko društvo, 2014.
19. Citiran u: Damirka Mihaljević, **Feminizam – što je ostvario?**, *Mostariensia*, 20(1-2), 2016, 149-169.
20. Citiran u: Marija Vujović, **Komparativna analiza reklamne fotografije i reprezentacije roda u socijalističkoj i tranzicijskoj Srbiji**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Interdisciplinarne studije, 2016.
21. Citiran u: Žana Damjanović, **Književno-kulturološki koncept lika žene u postkolonijalnoj književnosti**. Doktorska disertacija. Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 2016.

Rad: Gde je *politika* u politici identiteta?, *Profemina* 51-52, 2008.

22. Citiran u: Milana Kostić, **Marksistička i poststrukturalistička kritika „politike identiteta“ i njene implikacije na pitanje odnosa kategorija klase i roda**, *Rod i levica* 3, ŽINDOK, Beograd, 2014.

Rad: Od prava čoveka ka ljudskim pravima, *Filozofija i društvo*, 1 (35), 2008: 111-151.

23. Citiran u: Sanja Ivić, **Europe's Migration Crisis: A Challenge to Democracy**. U: Gordana Đerić (ed.), *Spatial Demarcations: Between the Politics of Fear and Effects on the Purse*, Institute of European Studies, Belgrade, 2016.

Rad: Leksikon *queer* teorije, *Teme*, januar-mart, br. 1, 2009: 141-189.

24. Citiran u: Saša Kesić, **Teorija prikazivanja kvir identiteta u savremenoj istočnoevropskoj umetnosti i kulturi**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Interdisciplinarne studije, 2016.
25. Citiran u: Miloš Jovanović, **Identitet, religioznost, seksualnost**, Novi Sad, Mediterran Publishing, 2016.

Rad: Women's Liberation. U: Tomić, Đ., Atanacković, P. (ur.), *Društvo u pokretu: Novi društveni pokreti u Jugoslaviji od 1968. do danas*. Novi Sad: Cenzura, 2009.

26. Citiran u: Sofija Vrcelj, *Je li (obrazovni) menadžment muški posao?*, Rijeka: Hrvatsko futurološko društvo, 2014.

Rad: *Analiza rodne dimenzije u visokoškolskom obrazovnom materijalu*, Beograd: Program Ujedinjenih nacija za razvoj, Sektor za inkluzivni razvoj, 2010.

27. Citiran u: Valentina Sokolovska, **The problems of implementation of gender equality project in vocational high school education: case study of high schools for economic vocations in Serbia**, u Adamović, Mirjana et al. (eds.), *Young Women in Post-Yugoslav Societies: Research, Practice and Policy*, Zagreb: IDI, 2014.

Rad: *Postajanje ženom*, RŽF, Beograd, 2010.

28. Citiran u: Zlatiborka Popov Momčinović i Vuk Vučetić, **Politika u patrijarhalnom ključu na primjeru lokalnih izbora 2012. u Bosni i Hercegovini**, *Sociološki godišnjak*, br. 8, 2013: 203-215.

29. Citiran u: Zlatiborka Popov Momčinović, *Ženski pokret u BiH: artikulacija jedne kontrakulture*, Sarajevski otvoreni centar, 2013.

30. Citiran u: Emilia Epštajn, **U čije ime (ne) smemo govoriti: o Sodžurner Trut i „iskustvu” kao polaznoj tački za življenje i razmatranje političkog subjekta**, *Genero* 18, 2014.

31. Citiran u: Anita Dragosavac, **Drug-ca žena 1978./Jugoslovenska žena = Jugoslovenski problem**, *Rod i levica* 3, ŽINDOK, Beograd, 2014.

32. Citiran u: Zlatiborka Popov Momčinović, **Young women in contemporary Bosnian women's movement: the contradictions within the changes**, u Adamović, Mirjana et al. (eds.), *Young Women in Post-Yugoslav Societies: Research, Practice and Policy*, Zagreb: IDI, 2014.

33. Citiran u: Petra Mitić, **Jezik, rod, razlika: konstrukcija/dekonstrukcija identiteta u (post)feminističkoj teoriji**. Doktorska disertacija. Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, 2014.

34. Citiran u: Sofija Vrcelj, *Je li (obrazovni) menadžment muški posao?*, Rijeka: Hrvatsko futurološko društvo, 2014.

35. Citiran u: Milena Karapetrović, **Vita activa i vita contemplativa: povijest i svijet obuhvaćeni feminističkom filozofijom**, *Filozofska istraživanja* 138, 35 (2), 2015, 263-276.

36. Citiran u: Ankica Dragin, *Životna priča kao metod beleženja rodni aspekata istorije žena: Madarica sa Telepa*, Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova, 2015.

37. Citiran u: Ana Stolić, *Sestre Srпкиnje*, Beograd: Evoluta, 2015.

38. Citiran u: Dragana V. Todosreskov, **Priče o ženi Fride Filipović**, *Lamed* 8(3), 2015.

39. Citiran u: Zvonko Mihailović, **Priroda braka i moralni status preljuba**. Doktorska disertacija. Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet.

40. Citiran u: Žana Damjanović, **Književno-kulturološki koncept lika žene u postkolonijalnoj književnosti**. Doktorska disertacija. Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 2016.

41. Citiran u: Maja Milić. **Da li može psihoanaliza da oslobodi ženu? Reinterpretacija pozicije žene u okviru psihoanalitičke teorije subjekta**. *Genero* 20, 2016: 161-178.

42. Citiran u: Vesna Vukićević Janković, **Pripovedna zlitina Mirka Kovača (Življenjepis Malvine Trifković)**, *Domov* 40(3), 2017, 115-131.

Rad: Radikalni feminizam. U: Ivana Milojević and Slobodanka Markov (ur.), *Uvod u rodne teorije*, Univerzitet u Novom Sadu and Mediterran Publishing, 2011: 139-152.

43. Citiran u: Ksenija Klasnić, **Konstrukcija i evaluacija skala namijenjenih mjerenju prepoznavanja i iskustava ekonomskog nasilja nad ženama u intimnim vezama**. Doktorska disertacija. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, 2014.
44. Citiran u: Nataša Delač, **Ženska drama i (muško) društvo. Status žene u društvu i umetnosti na primeru drama Milene Marković, Maje Pelević i Milene Bogavac**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Fakultet dramskih umetnosti, 2016.
45. Citiran u: Marija Vujović, **Komparativna analiza reklamne fotografije i reprezentacije roda u socijalističkoj i tranzicijskoj Srbiji**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Interdisciplinarne studije, 2016.

Rad: Postajanje feministkinjom. U: *Neko je rekao feminizam? Kako je feminizam uticao na žene XXI veka*, 3., dopunjeno izdanje, Sarajevski otvoreni centar, Sarajevo, 2012, 23-35.

46. Citiran u: Vid Štimac, Lazarević, Mina, **Kontekst javnog upravljanja i reforme u Srbiji**, Beogradski fond za političku izuzetnost i Vlada Republike Srbije, Beograd, 2013.

Rad: *Žarana Papić. Tekstovi 1977-2002*, Centar za studije roda, Rekonstrukcija ženski fond i Žene u crnom, Beograd, 2012.

47. Citiran u: Marina Blagaić; Renata Jambrešić Kirin, **Ambivalentno nasljeđe socijalističkih radnica: slučaj tvornice Jugoplastika**, *Narodna umjetnost Hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku*, br: 1/2013: 40-72.
48. Citiran u: Marko Veličković, **Koncepti maskuliniteta i politike prajda u Srbiji**, *Genero* 18/2014: 155-186.
49. Citiran u: Ervina Dabižinović, **Behind Invisibility and Silence – New Encryption of Female Contribution to Knowledge in Montenegro**, *Journal of Education & Social Policy*, 2(6), 2015, 85-90.
50. Citiran u: Dubravka Valić-Nedeljković, Nikola Knežević, Srđan Sremac i Dinko Gruhonjić (prir.), **Mediji, religija, nacionalizam i tranziciona pravda**, Novi Sad: Centar za istraživanje religije, politike i društva: Odsek za medije Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, 2016.
51. Citiran u: Tatjana Rosić, **Panika u redovima tj. Balkan, zemlja s one strane ogledala**, *Sarajevske sveske* 39-40.
52. Citiran u: Marija Radoman, **LGBT perspektiva – izazov za savremenu sociologiju**, *Sociologija* LVIII, posebno izdanje, 2016, 324-345.
53. Citiran u: Saša Kesić, **Teorija prikazivanja kvir identiteta u savremenoj istočnoevropskoj umetnosti i kulturi**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Interdisciplinarne studije, 2016.
54. Citiran u: Anna Bogic, **Our Bodies, Our Location: The Politics of Feminist Translation and Reproduction in Post-Socialist Serbia**. PhD Thesis. Institute of Feminist and Gender Studies, Faculty of Social Sciences, University of Ottawa, 2017.

Rad: Hobs o prirodnom stanju i veštačkom čoveku. U: Vladimir Milisavljević i Ivan Mladenović, *Tomas Hobs. Utemeljenje moderne filozofije politike*, IFDT i Albatros Plus, Beograd, 2012: 29-74.

55. Citiran u: Igor Cvejić, **Privatno, javno i zajedničko**, *Stvar*, br. 5, 2013: 165-172.

Rad: *Osvajanje prava glasa u Engleskoj: Postajanje građaninom u sistemu privatnog i javnog*, doktorska disertacija, Fakultet političkih nauka, Beograd, 2013.

56. Citiran u: Nataša Delač, **Ženska drama i (muško) društvo. Status žene u društvu i umetnosti na primeru drama Milene Marković, Maje Pelević i Milene Bogavac**. Doktorska disertacija. Univerzitet umetnosti u Beogradu, Fakultet dramskih umetnosti, 2016.

Rad: Izaći iz kože: o mišljenju i politikama materinstva (sa Ivom Nenić). U: Ana Vilenica, *Postajanje majkom u neoliberalnom kapitalizmu*, Uzbuna, Beograd, 2013: 259-275.

57. Citiran u: Dijana Galić, **Reprezentacije majčinstva u pisanim medijima za žene: analiza diskursa**, *Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene 3*, ur. D. Valić-Nedeljković i D. Pralica, Filozofski fakultet, Novi Sad, 2013.

Rad: Being an Activist: Feminist citizenship through transformations of Yugoslav and post-Yugoslav citizenship regimes. CITSEE Working Paper Series 2013/28. Scotland: Edinburgh.

58. Citiran u: Kirsten Campbell, **Testemunhar o trauma: das formas legais às formas transformadoras no testemunho sobre a violência sexual em tempo de guerra na ex-Jugoslávia**, *e-cadernos ces* [Online], 25 | 2016, colocado online no dia 15 Junho 2016, consultado a 02 Fevereiro 2017. URL : <http://eces.revues.org/2039>

59. Citiran u: Ljubica Spaskovska, **The Last Yugoslav Generation: The Rethinking of Youth Politics and Cultures in Late Socialism**, Manchester: Manchester University Press, 2017.

60. Citiran u: Anna Bogic, **Our Bodies, Our Location: The Politics of Feminist Translation and Reproduction in Post-Socialist Serbia**. PhD Thesis. Institute of Feminist and Gender Studies, Faculty of Social Sciences, University of Ottawa, 2017.

61. Citiran u: Athena Athanasiou, **Agonistic Mourning. Political Dissidence and the Women in Black**, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2017.

Rad: After Whom the Deluge: Thinking about the Urgency of Thought. *Belgrade Journal for Media and Communications* 6, (2014), 57–71.

62. Citiran u: Tanja Petrović, **Towards an affective history of Yugoslavia**, *Filozofija i društvo* 27(3), 2016, 504-520.

Rad: *Ko je pojedinac? Genealoško propitivanje ideje građanina*. Loznica: Karpos, 2014.

63. Citiran u: Zlatan Delić i Mirza Mahmutović **Tranzicijska pravda, istina i pomirenje nakon genocida nad Bošnjacima**. U: Bašić, G. (ur.), *Definitions of War Violence and Reconciliation in Narratives of Survivors from the War in Bosnia and Herzegovina*. Ambasadori mira u Bosni i Hercegovini, 2015.

64. Citiran u: Predrag Krstić, **Prosveta i prosvetiteljstvo: predračun troškova ustanovljenja savremene politike obrazovanja**, *Teme*, godina XXXIX, br. 4, 2015: 1463-1482.

65. Citiran u: Milica Batričević i Andrej Cvetić, **Aseksualnost: izvan mislive seksualnosti**. U: Nada Sekulić i Marija Radoman (ur.), *Feministički forum Filozofskog fakulteta: izabrani radovi studije roda*, Beograd: Institut za sociološka istraživanja, 2016.

66. Citiran u: Jelena Vasiljević, *Antropologija građanstva*, Novi Sad: Mediterran Publishing, 2016.

67. Citiran u: Predrag Krstić, **Primati, pojedinci i pohlepnici: (d)evolucija u tri pokretne slike**, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i IFDT, 2017.

68. Citiran u: Jelena Vasiljević, **‘Pravo na prava’ u teoriji građanstva izvan suverenosti**, *Glasnik Etnografskog instituta* 65 (4): 497-511.

Rad: „Dissidents, disloyal citizens and partisans of emancipation: Feminist citizenship in Yugoslavia and post-Yugoslav spaces“. *Women's Studies International Forum* 49 (2015): 93–100.

69. Citiran u: Catherine Baker, **Gender and Geopolitics in the Eurovision Song Contest**, *Contemporary Southeastern Europe*, 2015, 2(1), 74-93.
70. Citiran u: Kristen P Williams, **Bosnia, women and gender in a post Dayton world**. U: Joyce P. Kaufman, Kristen P. Williams (eds.), *Women, Gender Equality, and Post-Conflict Transformation*, New York: Routledge, 2016.
71. Citiran u: Bonfiglioli, Chiara, **On Vida Tomšič, Marxist Feminism, and Agency**, *Aspasia* 10 (2016), 145–151.
72. Citiran u: Sinue Neckel Miguel, **O labirinto da autogestão: caminhos e bloqueios do projeto socialista iugoslavo**. Tese (doutorado). Universidade Estadual de Campinas, Instituto de Filosofia e Ciências Humanas, 2017.

Rad: Fusnota u globalnoj istoriji: kako se može čitati istorija jugoslovenskog feminizma?. *Sociologija* 57 (1), 2015: 72–89.

73. Citiran u: Zorana Antonijević, **Državni feminizam u Srbiji – institucionalizacija feminističkih politika i praksi?** *Sociologija* 58 (3), 2016: 350-371.
74. Citiran u: Boriša Mraović, **Heroizam rada: Antifašistički front žena i socijalistički dispozitiv 1942-1953**. U: A. Dugandžić i T. Okić, *Izgubljena revolucija. Afž između mita i zaborava*, Sarajevo: Crvena, 2016: 120-143.
75. Citiran u: Tijana Okić, **Od revolucionarnog do proizvodnog subjekta: alternativna historija. AFŽ-a**. U: A. Dugandžić i T. Okić, *Izgubljena revolucija. Afž između mita i zaborava*, Sarajevo: Crvena, 2016: 148-189.

Rad: Ghodsee Kristen and Adriana Zaharijević. „Fantasies of Feminist History in Eastern Europe“, *Eurozine*, 2015.

76. Citiran u: Libora Oates-Indruchová, **Unraveling a Tradition, or Spinning a Myth? Gender Critique in Czech Society and Culture**, *Slavic Review*, Vol. 75, No. 4 (WINTER 2016), 919-943.
77. Citiran u: Alexandra Ghit, **Partisan Potential Researching Communist Women's Organizations in Eastern Europe**, *Aspasia* 10(1), 2016: 160-166.

Rad: Pawning and Challenging in Concert: Engagement as a Field of Study, *Filozofija i društvo* 27 (2): 311–321.

78. Citiran u: Chiara Bonfiglioli, **Biografije aktivistkinja AFŽ-a: intersekcionalna analiza ženskog djelovanja**, u Andreja Dugandžić i Tijana Okić (ur.), *Izgubljena revolucija. AFŽ između mita i zaborava*, Sarajevo: Crvena, 2016.
79. Citiran u: Olga Nikolić, **Angažman i problem univerzalnosti: prefigurativna politika**, u Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (ur.), *Angažman: Uvod u studije angažovanosti*, IFDT i Akademska knjiga, 2017.
80. Citiran u: Aleksandar Pavlović, **Smrtna (ne)ozbiljnost intelektualnog rada**, u Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (ur.), *Angažman: Uvod u studije angažovanosti*, IFDT i Akademska knjiga, 2017.
81. Citiran u: Đurđa Trajković, **O posthegemoniji i negativnom angažmanu u argentinskoj književnosti: Rodolfo Volš i Osvaldo Lamborgini**, u Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (ur.), *Angažman: Uvod u studije angažovanosti*, IFDT i Akademska knjiga, 2017.

Rad: Krtolica, Igor, Zaharijević, Adriana i Vasiljević, Jelena (2016), „Introductory Note: Why Are We in this Together?“, *Filozofija i društvo* 27 (2): 305–310.

82. Citiran u: Gazela Pudar Draško, **Koliko je angažman intelektualaca važan?**, u Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (ur.), *Angažman: Uvod u studije angažovanosti, IFDT i Akademska knjiga*, 2017.

Rad: In conversation with Judith Butler: Binds yet to be settled. *Filozofija i društvo* 27(1), 2016: 105–114.

83. Citiran u: Sonia Reverter-Bañón, **Performatividad: la teoría especial y la general**, *Isegora* 56 (2017), 61-87.

V MINIMALNI KVANTITATIVNI ZAHTEVI ZA STICANJE POJEDINAČNIH NAUČNIH ZVANJA

Za društvene nauke

STRUKTURA OSTVARENIH KOEFICIJENATA

Kategorija rada	Vrednost	Broj radova	Ukupno bodova
M14	5	4	20
M18	2	1	2
M23	4	2	8
M24	4	5	20
M27	0,5	1	0,5
M34	0,5	6	3
M36	1,5	2	3
M42	7	1	7
M44	3	3	9
M45	1,5	4	6
M49	1	4	4
M53	1	3	3
Укупно:			85,5

Za društvene i humanističke nauke

Diferencijalni uslov – od prvog izbora u prethodno zvanje do izbora u zvanje	Potrebno je da kandidat ima najmanje XX poena, koji treba da pripadaju sledećim kategorijama:	
		Neophodno XX=
Viši naučni saradnik	Ukupno	85,5
Obavezni (1)	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52+M53+M54+M61	75,5
Obavezni (2)*	M11+M12+M13+M14+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42	55

VI ANALIZA RADOVA

Radovi Adriane Zaharijević mogu se grupisati u tri relativno nezavisna polja, iako ih sve povezuje njeno osnovno teorijsko interesovanje za političku filozofiju, studije roda i društvenu teoriju.

U prvu grupu tekstova spadaju oni koji se bave građanstvom, razvijanjem teze o sistemu privatnog i javnog, te pitanjem reforme i transformacije političkog koja se odigrala u 19. veku. Tekstovi su nastali kao proizvod višegodišnjeg istraživanja u okviru projekata na kojima je kandidatkinja bila angažovana (47021 i 179049), koje predstavlja spoj političke filozofije, društvene istorije 19. veka i studija roda.

U drugu grupu tekstova spadaju radovi koji pripadaju široko definisanom polju studija roda, od onih koji rečnički određuju značenje pojma feminizam, do onih koji prate njegovu lokalnu istoriju, u socijalističkom periodu, ili nastoje da je razumeju u našem aktuelnom vremenu.

Na tu grupu tekstova se nadovezuju radovi koji se nalaze na tačkama ukrštanja političke teorije, studija građanstva i studija roda, i odnose se na srpski, odnosno jugoslovenski kontekst. Svi su nastali kao proizvod, ili kasnije na tragu istraživanja koje je kandidatkinja sprovela u okviru projekta CITSEE pri Pravnom fakultetu Univerziteta u Edinburgu (2012-2013), u čijem je središtu transformacija režima državljanstva.

Četvrta grupa tekstova obuhvata poslednju fazu istraživačkog rada koji je u neposrednoj vezi s radom Grupe za studije angažovanosti Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, i nastojanjem da se promisle različiti teorijski i praktični aspekti angažmana naučnika. Iz preispitivanja problema angažmana, proizišao je i najnoviji teorijski interes kandidatkinje, koji spaja dugogodišnje bavljenje filozofskim delom Džudit Batler i Mišela Fukoa.

Tekstovi iz oblasti genealogije građanstva:

–(2013) How to know a citizen when you see one? The sex of a citizen. *Identities* 10 (1–2): 71–82.

U tekstu se razmatra kako su različiti naučni diskursi razvijani u 19. veku naturalizovali pol. Naučne diskurse – razmatraju se primeri iz biologije, medicine, antropologije, sociologije i psihologije – određujem kao vrhunske oblike javnog znanja. Ti oblici znanja smeštaju se u širi kontekst normativne proizvodnje znanja o ljudskosti, odnosno o tome šta znači biti ljudsko biće/čovjek. Cilj rada je da pokaže kako su norme utkane u znanje omogućile gradiranje ljudskosti. Iako se ova teza može proširiti na različite dimenzije ljudskosti, u radu se usredsređujem samo na polno određene „ljude“. Pol kao specifična diskurzivna tvorevina naučnog znanja funkcionisala je kao epistemičko, ali i i političko oruđe koje je služilo ograničenju prostora građanstva za žene.

–(2014) *Ko je pojedinac? Genealoško propitivanje ideje građanina*. Loznica: Karpos.

Knjiga *Ko je pojedinac?* ima 320 strana, uz prateće elemente (naslovna strana, sadržaj i izjava zahvalnosti). U tekstu je korišćeno 380 bibliografskih jedinica, a navođena literatura je podeljena na primarne i sekundarne izvore, od čega 150 jedinica pripada primarnoj literaturi. Rukopis je organizovan u sedam celina: uvod, pet poglavlja približne dužine, i zaključak.

Predmet studije su procesi širenja prostora građanstva. Studija obrađuje procese svojstvene za XIX vek kada pravo glasa, kao politički izraz građanstva, prvi put postaje relevantno političko i društveno pitanje. Da bi se ukazalo na izrazitu slojevitost simboličkog prostora građanstva i da bi se istakla postepenost njegovog širenja, studija se usredsređuje na iskustva Velike Britanije. U tekstu se pokazuje da je proces priznavanja mogućnosti bivanja građaninom/kom nemoguće razdvojiti od duboke transformacije političkog, temeljnih reformi u sferi društvenog i ekonomskog, i pojave novog oblika države. Tekst se ne ograničava na oruđe i pojmove političke filozofije, nego nastoji da ih situira u šire društvene i kulturne okvire. U metodološkom smislu, u njemu se spajaju pitanja, uvidi i metode različitih humanističkih disciplina i nauka a sam je tekst koncipiran kao pokušaj pisanja istorije sadašnjosti. Taj oblik razumevanja istorije, ali i način na koji se analiziraju raznovrsni diskursi (pravni, reformatorski, medicinski, naučni, itd.), u najvećoj meri duguje genealoškoj metodi Mišela Fukoa. Jedan od ključnih zahteva kojim je rukovođeno ovo istraživanje – da se ustanovi da li pol ima istoriju i na koji je način ta istorija politički relevantna – dolazi iz studija roda. Da bi se, dakle, u ovom svetlu čitalo široko postavljeno pitanje građanstva, studija se najvećim delom oslanja na arhivsku građu (uzimajući u razmatranje i pamflete i novinske članke, i strogo naučne studije i danas opštepriznatih velikana XIX veka), i na sekundarnu literaturu iz oblasti političke filozofije, društvene, političke i kulturne istorije i studija roda. Ovakav metodološki pristup treba da opravda ključno nastojanje autorke da se jedna kanonska tema čita na nekanonski način.

Cilj ove studije je da doprinese raspravi o značajnim pojmovima političke teorije u Srbiji, i to pre svega u kontekstu studija građanstva (*citizenship studies*), interdisciplinarnom polju koje kod nas nije dovoljno razvijano. U tom smislu, studija nastoji da kroz istorijsku vizuru, i obrađujući period i zemlju kojima ovde nije posvećeno mnogo akademskog prostora, postavi pitanje šta uopšte znači biti građanin, kako se ta, nama samorazumljiva, pozicija osvaja, kakvi su preduslovi da se građaninom bude i kako se polaže pravo na građanstvo.

Zbog toga je ovde ključno pitanje kakvi su normativni zahtevi postavljeni pred one koji nisu polagali pravo na zvanje građanina, odnosno kakva su bila inherentna ograničenja samog građanstva.

–(2014) Šta radi reforma? O pretvaranju tamnice u zatvor. *Filozofija i društvo* 25 (3): 247–266.

Tekst preispituje značenje pojma *reforme*, postavljajući osnovna pitanja na koja se mora ponuditi odgovor u svakom promišljanju ovog često korišćenog pojma danas. Da li je reforma čin ili proces; šta je njen objekt i kako se ona izvodi; da li je domet delovanja reformi ograničen ili zahvata dublje društvene strukture? Pojmu reforme se prilazi genealoški, posredstvom analize ustanovljenja institucije zatvora u Velikoj Britaniji u XVIII i XIX veku. Premda se analizira specifično razdoblje i podneblje, iz ovog mikrouzorka se izvode zaključci koji nadilaze istorijski uslovljenu analizu. Cilj teksta je da se pokaže da se reforma mora razumeti kao izraz i učinak duboke transformacije političkog, i kao obuhvatan, multilateralan i disperzivan proces koji prodire i na temeljen način menja postojeće društvene odnose.

–(2014) Unutrašnje granice građanstva: obrazovanje u Engleskoj XIX veka. U: D. Duhaček, K. Lončarević, D. Popović (prir.) *Obrazovanje, rod, građanski status*, Beograd: Fakultet političkih nauka, Centar za studije roda i politike, str. 71–87.

U tekstu se kontekstualizuju različite društvene i političke norme koje su omogućile činjenicu da danas postoji obavezan školski sistem čiji je cilj obrazovanje budućih građana. Polazi se od teze da je ta činjenica u vezi s obrazovnim idealima demokratskog građanstva XX veka, kada obrazovanje postaje javno dobro, te da je posredstvom određenja obrazovanja XIX veka moguće predočiti kako je trebalo da postupa građanin uobličen nedvosmisleno klasno i rodno specifičnim zahtevima. Genealoško čitanje građanstva zahteva paralelno čitanje istorije razvoja obrazovnih ideala i njihove institucionalizacije. Ono podrazumeva otkrivanje genealogije polne i klasne segregacije obrazovanja, ali i razumevanje izmenjene uloge države u sistematizovanju prava na obrazovanje i oblika sprovođenja tog prava u delo.

–(2015) Biti svojina, biti privatnost: brak i građanstvo. U: Anita Dremel et al. (prir.), *Uzduž i poprijeko. Brak, zakon i intimno građanstvo u povijesnoj i suvremenoj perspektivi*, Zagreb: Centar za ženske studije, str. 15–23.

U tekstu se razlaže suodnos institucija braka i građanstva. Osnovno polazište je da je brak uslovljavao ograničenja punog korišćenja prava na ravnopravno učešće u građanstvu. Da bi se ova teza potkrepila, u tekstu se ukratko razmatraju načini na koji je brak bio istorijski oblikovan kao pravni institut u srednjem veku, u doba takozvane apstraktne jednakosti i u 19. veku, kada je ustanovljena institucija građanstva. Brak se smešta u kontekst razvoja odnosa privatnog i javnog, te promene koncepcije apsolutnih prava osoba. Tekst se usredsređuje na stanje koverture ili pokroviteljstva, kako se definisala bračna situacija žena u delovima sveta u kojima je na snazi bilo anglosaksonsko zakonodavstvo. Razmatranje specifičnosti dvojnog razvoja privatnih osoba različitog pola treba da pokaže da je osobena pozicija udatih žena ne samo usporila njihovo dosezanje statusa građanina, nego je i na bitan način ostala utkana u samo tkivo institucije građanstva.

Tekstovi iz oblasti studija roda:

–(2015) Fusnota u globalnoj istoriji: kako se može čitati istorija jugoslovenskog feminizma?. *Sociologija* 57 (1): 72–89.

Tekst nastoji da pruži alternativno čitanje istorije jugoslovenskog feminizma, usredsređujući se na godine njegovog razvoja u socijalizmu i na period koji je usledio neposredno po raspadu zajedničke države. Kakve je putanje imao feminizam koji je ponikao u socijalističkoj državi? I kako se razvijao kada su i socijalizam i država prestali da postoje? U tekstu se pokazuje da je okvir koji počiva na isključivom promišljanju paradigme uspostavljene na tragu tumačenja koja su za naš prostor pokazala interesovanje u toku ratova, nedostatan, te da je nužno razumeti i fazu koja je tom razdoblju prethodila. Tekst, međutim, poziva i na pažljivo čitanje socijalističkog nasleđa u feminizmu, i to posebno kritičkim čitanjem uticajnog teksta Nensi Frejzer „Feminizam, kapitalizam i lukavstvo istorije“. Teza rada je da je potrebno posvetiti više pažnje specifičnostima domaćeg konteksta i njegovim lokalnim paradoksima, a ne naprosto preuzimati paradigme koje dolaze sa strane, u bilo kom ključu da se izvode.

–(2015) *Those were the days, my friend*: o počecima i krajevima u feminizmu. *Treća* XVII, 1-2: 11–20.

Tekst nastoji da na polemički način situira izvesne promene koje su se odigrale u poslednjih pet godina u feminističkom diskursu i delovanju. Te promene se posmatraju kroz optiku feminizma kao istorije sporova, što je paradigma koju sam razvijala u knjizi *Postajanje ženom* (2010). Izlaže se teza da je paradigma postjugoslovenskog feminizma duboko izmenjena i ta se promena promišlja iz četiri perspektive. Prva se tiče odnosa pokreta prema državi, i u njenom je središtu pitanje *grassroots*-a. Druga se odnosi na pitanje da li se feminizam iscrpljuje u sopstvenoj političnosti. Treća dimenzija uzima u obzir trajno sporno pitanje odnosa teorije i prakse. Najzad, četvrta se oslanja na specifično feminističko razumevanje vlastite istorije, odnosno sopstvenih početaka, kao i načina na koji se to razumevanje koristi da bi se oblikovala teorija i odnos prema praksi.

–(2016) Feminizam. Prava, potencijali i dostojanstvo. U: D. Banović i B. Spaić (prir.), *Savremena debata u društvenoj teoriji i filozofiji*, Sarajevo: Šahinspahić, str. 311–334.

Tekst nastoji da predstavi feminizam kao složen i višeslojan fenomen, pošto polazi od teze da je teško ponuditi iscrpnu definiciju o tome šta feminizam jeste. U prvom delu teksta uvodi se standardna istorijska kategorizacija u skladu s metaforom talasa. U njemu se takođe uvode ključni pojmovi oko kojih se feminizam istorijski organizovao. U drugom delu se razmatraju teorijski i metapolitički okviri. Posebna pažnja posvećena je liberalnom, marksističkom i radikalnom feminizmu koji se predstavljaju kao temeljni okviri unutar kojih su se razvijale feministička teorija i praksa. U poslednjem, najdužem delu teksta propituje se status feminizma u savremenom svetu, gde se pojedinačno dotiču problemi postfeminizma, *backlash*-a, spora između akademskog i političkog feminizma, institucionalizacije, pokreta i delovanja odozdo, i feminizma moći. Sve tri dimenzije teksta treba da pokažu da se borbe u ime žena vode, istorijski ali i danas, u ime prava, potencijala i dostojanstva.

–(2017) *The Strange Case of Yugoslav Feminism: Feminism and Socialism in ‘the East’*. U: Jelača D., M. Kolanović and D. Lugarić (eds.) *The Cultural Life of Capitalism in Yugoslavia: (Post)Socialism and Its Other*, London and New York: Palgrave MacMillan, str. 263–283.

Tekst se suprotstavlja tezi koja preovlađuje na Zapadu da u Istočnom bloku nije bilo feminizma, pažljivo predstavljajući jugoslovenski slučaj koji je ponikao iz socijalističkog političkog i kulturnog okvira. Jugoslavija je bila zemlja u kojoj se odigrao jedinstven feministički događaj, konferencija „Drug-ca žena“ (1978), koja se u tekstu uzima kao ključan moment za razumevanje različitih načina na koji su ondašnje akterke predstavljale emancipaciju i oslobođenje. Tekst razmatra arhivsku građu, tekstove u jugoslovenskim naučnim i književnim časopisima, objavljenim u periodu neposredno posle „Drug-ce“ do pred sam kraj osamdesetih godina, odnosno pre pada Berlinskog zida. Materijal je grupisan u tri odeljka, u skladu s tim kako se pristupalo „ženskom pitanju“. Na temelju arhivske građe, u radu se preispituje da li je dominantni socijalistički diskurs legitimisao feminizam, ili se on prepoznavao kao zapadni uvoz koji je socijalizmu zauvek ostao stran. Rad se zalaže za odustajanje od jednostavnih opozicija kakva je Istok/Zapad, i za usložnjavanje istorijskog znanja o stečenim i usvojenim značenjima.

Tekstovi u oblasti političke teorije, studija građanstva i studija roda:

–(2013) *Being an Activist: Feminist citizenship through transformations of Yugoslav and post-Yugoslav citizenship regimes*. CITSEE Working Paper Series 2013/28. Scotland: Edinburgh.

Način na koji se na engleskom jeziku pisalo o feminističkom aktivizmu na postjugoslovenskim prostorima pod snažnim je uticajem pisanja o ratovima devedesetih. U središtu tih istraživanja, čiji je broj počeo rapidno da opada tokom poslednje dve decenije, bio je pre svega odnos feminizma i antinacionalizma. U ovom radu, umesto pojmu nacije, ključno mesto pripada pojmu državljanstva/građanstva, posredstvom kojeg se izvodi drugačije tumačenje feminističkog organizovanja od sedamdesetih godina 20. veka do danas. U radu se razvija teorijski i metodološki okvir koji treba da objasni vezu između promena državnog uređenja, nastanka novih granica i restrukturiranja režima državljanstva, i razvoja organizovanog pokreta koji u svoje središte stavlja emancipaciju žena. Pojam *feminist citizenship*, koji ima značajno mesto u literaturi iz oblasti studija građanstva, ukršta se s promenama režima državljanstva u Jugoslaviji i državama koje su formirane njenim raspadom.

–(2014) *After Whom the Deluge: Thinking about the Urgency of Thought*. *Belgrade Journal for Media and Communications* 6, 57–71.

Tekst je nastao kao prerađena verzija izlaganja na konferenciji posvećenoj pitanju šta je danas u mišljenju urgentno, čemu pripada hitan status. Spletom okolnosti, konferencija se odigrala u vreme strahovitih poplava 2014. godine, te tekst predstavlja neposrednu i hitnu reakciju na nepogodu koja je, u času kada se dešavala, predstavljala izrazit izazov za samo mišljenje. U tom smislu, tekst je pokazni primer kako nekada brzo moramo promeniti temu koja nas inače zaokuplja, jer se pred naše mišljenje isprečuje nešto veće i neodložnije. O tome je svakako reč kada se u realnom vremenu suočavamo s prirodnom katastrofom koja ima potencijalne posledice i po zdravlje, privredu i životnu sredinu. Tekst nastoji da zaustavi nezaustavljiv tok

slika katastrofe, skrivenih i otvorenih medijskih poruka, i pozivā na neodložno delanje. Međutim, umesto na ulogu države ili medija, rad se usredsređuje na problem građanstva – na to kakve se prakse građanstva, te kakvi oblici pripadnosti i identiteta razvijaju u vremenu kriza koje ne izaziva ljudski faktor.

–(2015) Zajednica rasposedovanih: Ženska mirovna koalicija. U: Pavlović A., A. Zaharijević, G. Pudar Draško, R. Halili (prir.), *Figura neprijatelja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Beton, str. 449–464.

Tekst razmatra mogućnost uspostavljanja i održanja alternativnih zajednica, uzevši za primer Žensku mirovnu koaliciju nastalu između Mreže žena Kosova i mreže Žena u crnom. Osnovno pitanje od kojeg se u tekstu polazi jeste da li su moguće zajednice koje nadilaze identitetsku pripadnost i kako se one odnose prema „zajednicama“ koje su određene teritorijalnošću, nacijom (ili nacionalnom državom), kao i prema artificijelnim i simboličkim nadnacionalnim telima, ovde zahvaćenim pojmom međunarodne zajednice. Osnovni cilj je ispitivanje političkog potencijala zajednice koja hoće da počiva na logici mira i odbacivanju logike poseda (pod sloganom „ljudi, ne teritorije“). U radu se na tragu tekstova Džudit Batler i Atene Atanasiu posebno razvija pojam rasposedovanosti. Taj pregnantni filozofski koncept uvodi se da bi se na drugačiji način prišlo kontekstu ambivalentne, podeljene, razdelovljene države i dugo tinjajućeg rata.

–(2015) Pavlović Aleksandar, Adriana Zaharijević, Gazela Pudar Draško, Rigels Halili (prir.). *Figura neprijatelja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Beton. (465).

Zbornik *Figura neprijatelja: preosmišljavanje srpsko-albanskih odnosa* donosi 24 teksta koji obrađuju različite aspekte srpsko-albanskih odnosa. Podeljena na šest poglavlja, knjiga nastoji da obuhvati političke, kulturne, društvene i druge dimenzije koje se dotiču iz rakursa političke teorije, sociologije, pedagogike, filologije i književne kritike, antropologije, do filozofije i lingvistike. Knjiga je nastala kao proizvod dvogodišnjeg projekta pod istim imenom, čiji je cilj prevrednovanje srpsko-albanske međusobne negativne percepcije, ukazivanje na zajedničku prošlost i tradiciju, i isticanje ranijih i aktuelnih primera saradnje, uz kritičku analizu savremenog srpskog, kosovskog i albanskog društva. Autori priloga u ovom zborniku mahom su mlađi naučnici (Institut za filozofiju i društvenu teoriju bio je nosilac ovog projekta, pa su istraživači s ovog Instituta najzastupljeniji, ali treba pomenuti i istraživače sa Balkanološkog i Muzikološkog instituta SANU, Instituta za književnost i umetnost iz Beograda, Filološkog fakulteta i Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Filološkog fakulteta u Prištini, Instituta za antropologiju u Tirani, Univerziteta u Draču, itd.). Knjiga predstavlja prvi sistematičan pokušaj da se u sferi humanističkih i društvenih nauka načini veza među srpskim i albanskim teoretičarima. Oblasti i teme koje zbornik obrađuje su istorija srpsko-albanskih odnosa praćena kritikom uvreženih mitova o „urođenom“ i „većitom“ albansko-srpskom neprijateljstvu; analiza srpskog političkog i medijskog diskursa o Albancima i Kosovu tokom 20. veka; analiza savremenog nacionalizma i parohijalizma na političkim scenama ova tri društva; te komparativna analiza savremenih zajedničkih književnih, umetničkih i medijskih praksi.

–(2015) Dissidents, disloyal citizens and partisans of emancipation: Feminist citizenship in Yugoslavia and post-Yugoslav spaces. *Women's Studies International Forum* 49: 93–100.

Tekst nudi alternativnu istoriju feminističkog organizovanja u Jugoslaviji i državama koje su nastale njenim raspadom, rukovodeći se paradigmatom režima državljanstva (Shaw and Štiks). Polazi se od toga da možemo razlikovati tri režima državljanstva – prvi se gradi u

socijalističkoj samoupravnoj državi, drugi se razvija u višestrukim procesima izgradnje nacija, a poslednji svoju formu stiže u postsocijalističkim, postkonfliktnim tranzicionim okolnostima. U tekstu se prati nejednaki uticaj ovako postavljenih režima državljanstva na razvoj rodni režima i, u skladu s tim, aktivizma koji se usredsređuje na položaj žene u duboko izmenjenim društvenim okolnostima u poslednjih 40 godina. Za tekst je ključno razumevanje razlike između aktivnog i aktivističkog građanstva koju je uveo Engin Isin, a koja se ovde primenjuje na kontekst razvoja jugoslovenskog i postjugoslovenskog feminističkog aktivizma.

–(2015) Bonfiglioli C., Kahlina K. and Zaharijević A. Transformation of gender, sexuality and citizenship in South East Europe. *Women's Studies International Forum* 49: 43–47.

Tekst je rad tri autorke koje su zajedno učestvovala u projektu koji se bavio promenama režima državljanstva koje su se dogodile posle raspada SFRJ, s posebnim osvrtom na teme iz sfere roda i seksualnosti. Rad je uvodnog karaktera i u njemu se iznosi pregled najvažnijih tekstova iz ove oblasti, kao i kritika postojećih pristupa pitanju roda koji uzimaju u obzir šire društvenopolitičke procese, kakvi su demokratizacija, postkonfliktna rekonstrukcija društva, transformacija iz socijalističke u kapitalističku političku ekonomiju, i proces pristupanja Evropskoj uniji. Kao uvod u temat, rad obrađuje različita pitanja koja temat obrađuje, kao što su odnos građana prema državi, individualna i kolektivna moć delovanja, te uloga roda i seksualnosti kao normativnih mehanizama pomoću kojih se građanstvo konstruiše i reprodukuje.

–(2016) What is political in post-Yugoslav feminist activism?. U: C. Baker (ed.), *Gender in 20th-Century Eastern Europe and the Soviet Union*, London: Palgrave Macmillan, str. 201–213.

U tekstu se razmatra način na koji se gradila politička paradigma feminističkog aktivizma u Srbiji od početka devedesetih godina do danas. Pošavši od pitanja kako se u načelu razume i određuje smisao političkog u feminizmu, kako se razumeju specifični uslovi mogućnosti građenja političkog, okolnosti i konteksti koji utiču na definisanje određene paradigme koja se zastupa kao politička, u tekstu se insistira na neophodnosti uvažavanja lokalnih, prostornih i vremenskih dimenzija koje značajno oblikuju odgovor na to pitanje. U tekstu se tvrdi da je feministički aktivizam nemoguće misliti izvan širih političkih, ekonomskih i društvenih konteksta, što se posebno pokazuje u okviru dveju paradigmi oko kojih se feministički aktivizam organizovao. Prva je paradigma rata, a druga paradigma tranzicije. Cilj rada je da pokaže da se ključna mesta razlike u oblikovanju političkog nalaze u odnosu prema državi, odnosu prema građanskom društvu i nacionalnim, odnosno socijalnim dimenzijama državljanstva.

–(2017) Subotić, G. and A. Zaharijević. Women between war Scylla and nationalist Charybdis: Legal interpretations of sexual violence in countries of former Yugoslavia. U: J. Lahai and K. Moyo (eds.) *Gender in Human Rights and Transitional Justice*, London and New York: Palgrave MacMillan, str. 239–264.

Tranziciona pravda se smatra jednim od nosećih stubova u procesu postkonfliktne društvene izgradnje u postjugoslovenskim državama. Rodne dimenzije konflikata, posebno seksualno i rodno zasnovano nasilje sprovedeno u ratu, spadaju u polje tranzicione pravde. U ovom radu posebna se pažnja usmerava na implementaciju tačke 11 UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Hrvatskoj i Kosovu. Do 2014. sve četiri zemlje koje su bile uključene u oružane sukobe, usvojile su Nacionalne strateške dokumente za implementaciju UNSCR

1325, što se smatralo valjanom merom za žene koje su preživele rodno zasnovano nasilje u ratu i što su zagovarala mnoga ženska udruženja. Verovalo se da takva mera može doneti pravdu i jednak pravni tretman svim ženama koje su tokom sukoba bile izložene nasilju, bez obzira na njihovu nacionalnu pripadnost. Naša je teza, koju potkrepljujemo na primeru četiri naznačene zemlje, da u njima ne samo da mere i dalje nisu adekvatno implementirane, već su iskorišćene da bi se promovisao određeni oblik pravnog nacionalizma.

Tekstovi iz oblasti studija angažovanosti:

–(2016) Pawning and Challenging in Concert: Engagement as a Field of Studies. *Filozofija i društvo*, 27(2): 311–321.

Tekst predstavlja određenu vrstu uvoda u tematski broj časopisa *Filozofija i društvo*, posvećen pojmu angažmana. U njegovom je središtu pitanje kako nastaje neko polje studija, s posebnim naglaskom na odluku određenog broja ljudi koji funkcionišu kao grupa naučnika okupljenih oko konkretnog problema. Kada je taj problem angažman, po sebi teško uhvatljiv fenomen koji se uvek ostvaruje u praksi i kroz delovanje, pitanje okupljanja grupe koja bi da tu praksu promišlja i da, štaviše, na tom promišljanju zasnuje polje studija, postaje još složenije. U radu se posebno istražuje sraslost nastajanja polja i nekog „mi“ koje se angažuje oko njegovog nastanka. Cilj rada je da pokaže da se to „mi“ i polje u kojem se „mi“ realizuje bar na izvesno vreme ne mogu s lakoćom razdvojiti jedno od drugog.

–(2017) Adriana Zaharijević i Jelena Vasiljević (prir.), *Angažman: uvod u studije angažovanosti*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

Zbornik *Angažman: uvod u studije angažovanosti* predstavlja proširenu i temeljno prerađenu verziju tematskog broja časopisa *Filozofija i društvo*, na srpskom jeziku. Reč je takođe o poduhvatu koji je do sada okupio najveći broj istraživača Instituta za filozofiju i društvenu teoriju na jednom mestu. Zbornik donosi 22 priloga koji iz različitih perspektiva nastoje da osvetle i objasne pojam angažmana. Sadržaj knjige u velikoj meri odražava ideje o tome šta znači delati, šta znači delovati javno i potencijalno menjati značenje javnog, ali i privatnog; šta znači angažovati instituciju, kako prepoznati njene protivrečnosti i napetosti; šta podrazumeva angažman koji se iscrpljuje u pojedinačnim zahtevima, a šta onaj koji bi da zahvati celinu; ko su ti koji se angažuju i kakve promene oni mogu proizvesti; kakvi su regulativni ideali ili utopijski horizonti potrebni da bi angažman prestao da bude rasut i razlomljen; kakve se zajednice proizvode angažmanom, kako zadržati njihove emancipatorske potencijale, kako zagušiti autoritarnost, kako ostati blizu demokratije; konačno, može li angažovano mišljenje da utiče na pravila, registre i norme delovanja, i kako to čini? U duhu interdisciplinarnosti, kroz prožimanje različitih znanja, pozicija i argumentativnih okvira, ova knjiga nastoji da pruži odgovore na ponuđena pitanja. Ona, štaviše, nastoji da se predstavi kao uvod u novo polje studija, što sugeriše i njen podnaslov. Taj podnaslov upućuje i na njen nužno samo uvodni karakter. Međutim, ona i u toj formi uspeva da predoči ovaj fenomen kao izrazito složen, slojevit i nesvodiv, kao fenomen kojem se samo na silu (i bez rasprave, dakle izvan grupe) do kraja precizno mogu ustanoviti granice. U tom smislu, ova knjiga može poslužiti i kao svojevrsan putokaz za delovanje, koje ne samo da neće biti slepo, već bi moglo postati preciznije, izoštrenije, odmerenije, iako po cenu izvesnog usporavanja koje

nužno prati spremnost da se dela u zajednici i da se uvažavaju glasovi koji se nikada ne mogu jednostavno uračunati.

–(2017) *Angažman: misliti i delovati zajedno*. U: Zaharijević A. i J. Vasiljević (prir.), *Angažman: uvod u studije angažovanosti*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju, str. 17–33.

Tekst predstavlja temeljno proširenu, prerađenu i dopunjenu verziju teksta objavljenog u tematskom broju časopisa *Filozofija i društvo*, na srpskom jeziku. Umesto na intrinzičnu vezu koja postoji između grupe i polja studija koje grupa želi da upostavi, u ovom tekstu se naglasak stavlja na pažljivo propitivanje samog pojma angažmana, njegove genealogije i istorijā njegovih upotreba, te načina na koji se s vremenom sadržaj te ideje menjao, kao i na to šta je ono što uslovljava ove promene. Teza rada je da angažman zahteva posvećenost i javnost, spremnost jednog da svoju volju potvrdi pred sudom mnogih koji su u različitim oblicima okupljeni u javnost. Angažman uvek implicira druge, bilo u formi onih kojima ćemo se posvetiti (kojima ćemo biti odani, lojalni ili privrženi), ili u formi onih koji će tu posvećenost jemčiti. Angažman je takođe ništavan bez same aktivnosti angažovanja, odnosno onih koji ga sprovode u delo. Ova aktivnost podrazumeva telesno prisustvo i volju da se angažuje. Angažman je najzad uvek političan, kada se u igru uvedu volje i svet koji se angažovanim činovima menja.

–(2017) Adriana Zaharijević i Predrag Krstić (prir.), *Šta je kritika? Mišel Fuko/Džudit Batler*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

U ediciji *Minima*, zajedničkom izdavačkom poduhvatu novosadske izdavačke kuće Akademska knjiga i Instituta za filozofiju i društvenu teoriju, objavljuju se knjige malog obima, koje slede utvrđeni koncept – predstavljaju dva teksta koji međusobno komuniciraju u vezi s izvesnom temom, inspirisani su jedan drugim ili se kritički osvrću jedan na drugi. Svaka od knjiga u ovoj ediciji pokušava da odgovori na određeni problem koji nosi u naslovu, predstavljajući ga kroz zamišljeni ili stvarni dijalog čuvenih teoretičara. Svaku od knjiga takođe prati veliki eksplikativni esej koji određeni problem smešta u određene kontekste i u šire teorijsko delo zastupljenih autora. Na tom tragu, u ovoj je knjizi centralno pitanje pitanje kritike, dok su autori koji o tom problemu polemishu dvoje verovatno najznačajnijih „rubnih filozofa“, Mišel Fuko i Džudit Batler. Knjiga predstavlja Fukoovo predavanje „Šta je kritika?“ iz 1978. godine, daleko manje poznato od svog „nastavka“ ovaploćenog u eseju „Šta je prosvetiteljstvo?“ U njemu Fuko najavljuje interesovanja kojima će se posvetiti tokom poslednjih godina života, koja se mogu na različite načine grupisati oko teze da je kritika vrlina. Upravo će tu tezu Džudit Batler 2002. godine staviti u epicentar svog teksta „Šta je kritika? Oglad o Fukoovoj vrlini“, koji predstavlja ne samo minuciozno čitanje Fukoa, nego i uvod u takozvani etički zaokret u njenoj filozofiji. O važnosti ova dva teksta, njihovom mestu u filozofskom korpusu dvoje autora, te o značenju ideje kritike kao vrlina, pisano je u trećem tekstu koji potpisuju priređivači knjige.

–(2017) (Adriana Zaharijević i Predrag Krstić). U čemu je vrlina kritike?. U: A. Zaharijević i P. Krstić (prir.), *Šta je kritika? Mišel Fuko/Džudit Batler*, Novi Sad i Beograd: Akademska knjiga i Institut za filozofiju i društvenu teoriju, str. 9-30.

U eksplikativnom tekstu koji služi kao ulaz u složene eseje Mišela Fukoa i Džudit Batler, Krstić i Zaharijević nastoje da precizno lociraju vreme nastanka eseja, kao i moguće razloge

za njihovo pojavljivanje baš u tom vremenu filozofskog života ovih autora. Usredsređujući se na podnaslov ogleđa Džudit Batler, Krstić i Zaharijević pokušavaju da objasne vrlinsku dimenziju kritike – uzgred, sasvim neočekivanu i Fukou neprimerenu, koja ima upadljivu mada nerazvijenu ulogu u Fukoovom predavanju. Tražeći je u drugim Fukoovim radovima, oni nalaze da je vrlina kritike u stalnom stvaranju nas samih u našoj samostalnosti, kao proizvodnja nečeg što još ne postoji. Ta proizvodnja umnogome odgovara Fukoovoj viziji čoveka kao „iskustvenog bića“ uključenog u procese koji imaju potencijal da ga menjaju, deformišu i temeljno preobražavaju. To je verovatno i ključno mesto u kojem Batler preuzima Fukoov podsticaj, razvijajući na tom tragu jednu sasvim specifičnu vrstu etike, koja postaje presudno važna za drugu fazu njenog rada koja se odmiče o tematike roda i seksualnosti.

–(2017) Zaharijević A. i Predrag Krstić. Filozofska fantastika: mišljenje utopijskih prostora i prostor za utopijsko mišljenje, *Etnoantropološki problemi*, 12(2): 641–663.

U tekstu se polazi od pitanja zbog čega se zamišljaju drugi svetovi. Pored motiva za zamišljanje, pažnja se posvećuje samom procesu zamišljanja, resursima i asocijativnim sklopovima koji su dostupni zamišljanju u izgradnji svetova koji se od našeg sveta razlikuju. „Druge svetove“ određujemo i kao utopiju i kao prostor fantazije, rukovodeći se hipotezom da taj prostor nikada nije u potpunosti slobodan. Poseban naglasak stavljamo na prostor i vreme utopije, kao i na dimenziju novog. Tekst je podeljen u četiri celine, od kojih se prva bavi motivom za fantaziju; druga razmatra moć mašte i ograničenja zamišljanja; treća u svom središtu ima „cenu“ fantazije, potiranje složenosti postojećeg sveta. U poslednjem delu se razmatra značaj utopijskog mišljenja za društvenu teoriju.

–(2017) Zaharijević A. and Sanja Milutinović Bojanić. The Trajectories of the Concept of Life in Judith Butler’s Thought. *Isegoria*, No. 56, enero-junio: 169–185.

Rad, objavljen u tematu posvećenom Džudit Batler u vodećem španskom filozofskom časopisu, ispituje različita značenja pojmova života i življivosti (*livability*) u delu ove američke teoretičarke. Iako ima veliki značaj i za njene ranije radove, pojam življivosti je daleko češći i ima istaknutiju poziciju u njenim kasnijim knjigama (od *Raščinjavanja roda i Prekarnog života* do poslednje knjige, *Beleške o performativnoj teoriji okupljanja*). Naše osnovno pitanje jeste šta je to što povezuje različite pojmove života u delu Džudit Batler. Kakva veza postoji između zazornog, neživljivog, prekarnog, neožaljivog, bačenog i rasposedovanog života? Na tom tragu se javljaju nova pitanja: pitanje gradiranja življivosti (čiji je život važan i „koliko“, i kako misliti merljivost nečeg tako nemerljivog?), i pitanje univerzalnosti (svi životi su važni). Da bi se na ta pitanja odgovorilo, neophodno je razumeti kako se život kvalifikuje i uračunava kao življiv. U to spadaju i norme koje organizuju i mogućnost priznanja, i poretke priznatljivosti i diferencijalnu alokaciju ljudskosti. Pitanje življivog života je utoliko na bitne načine u vezi s pitanjem (individualne) moći delovanja, ali i sa onim što nam je kao delatnicima potrebno „da bismo održali i reprodukovali uslove (naše) življivosti“ (*Undoing Gender* 2004: 39).

V

OCENA KOMISIJE O NAUČNOM DOPRINOSU KANDIDATA

Priloženi rezultati dr Adriane Zaharijević svedoče o izrazito plodnom i marljivom naučnoistraživačkom radu. Radovi se mogu grupisati u tri relativno nezavisna polja, iako ih sve povezuje njeno osnovno teorijsko interesovanje za političku filozofiju, studije roda i društvenu teoriju. Tri celine bi se mogle odrediti kao 1. genealoško preispitivanje ideje građanstva, sprovedeno, u istorijskom smislu, u razdoblju industrijalizacije i u savremenom dobu; 2. kontekstualizacija problema (aktivnog) građanstva u polju studija roda; 3. pokušaj zasnivanja polja studija angažovanosti. Sve tri celine povezuje interesovanje za pitanje prava, jednakosti i društvene promene, kako u istorijskom ključu, tako i u vremenu u kojem živimo. Sve tri celine su nove, u našem akademskom kontekstu nedovoljno obrađivane, a neke, poput studija angažovanosti, nove su i u globalnom smislu.

Kandidatkinja objavljuje na različitim jezicima, a piše radove na srpskom i engleskom jeziku. Način na koji to čini ukazuje na visoku osvešćenost o dužnostima naučnika, posebno onih zaposlenih u naučno-istraživačkim institutima – da unapređuju domaću teorijsku delatnost novim i originalnim saznanjima, i da u svetskim okvirima prezentuju domaća postignuća. O ovoj se svesti može zaključiti ukoliko se pristupi tematskoj analizi tekstova dr Adriane Zaharijević: dok je u središtu tekstova pisanih na srpskom jeziku uvođenje tema, te disciplinarnih i problemskih čvorova koji su na ovim prostorima ili podzastupljeni ili potpuno odsutni, tekstovi pisani na engleskom jeziku uglavnom se bave okolnostima vezanim za naše područje, nastojeći da ponude interpretacije događaja koje bacaju drugačije svetlo na Srbiju.

Objavljenim knjigama i člancima, svojim naučnoistraživačkim iskustvom i radom na različitim projektima, kao i organizacionim sposobnostima osvedočenim u koncipiranju i organizovanju više naučnih skupova, dr Adriana Zaharijević se pokazuje kao značajan naučni delatnik, čiji se rad prepoznaje i vrednuje u zemlji i regionu, ali i u širim, međunarodnim okvirima, o čemu svedoči, pored ostalog, visoka citiranost njenih tekstova. Njen rad u određenim oblastima kojima je posvećena i u istraživačkom i u predavačkom pogledu, pionirskog je karaktera.

Predlog Komisije. Na temelju navedenog stiču se uslovi za konačni predlog ove Komisije, uz zaključak da je reč o dragocenom naučnoistraživačkom doprinosu. Na osnovu analize naučnih rezultata Doc. dr Adriane Zaharijević, Komisija je utvrdila da naučni saradnik dr Adriana Zaharijević, ispunjava sve neophodne uslove za izbor u više zvanje, i predlaže Nastavno-naučnom veću Fakulteta političkih nauka da dr Adrianu Zaharijević izabere u zvanje *višeg naučnog saradnika*.

Beograd, 23.1.2018.

Prof. dr Ilija Vujačić (Predsednik Komisije)

Prof. dr Đorđe Pavićević

Prof. dr Daša Duhaček

Prof. dr Petar Bojanić